

Potvrdí-li se tyto zprávy, bude zajímavě sledovati rozhodnutí dalších instancí.

Byla v praxi otázka: jak řešiti případ, když jest v pachtovní smlouvě klausule, že se na smlouvu tu nemají vztahovati v budoucnosti snad vydané zákony a nařízení, upravující pachtovní poměr. Okresní soud rozhodl, že skutečně zde není nároku na úpravu. Myslím však, že je nutno nyníšší nařízení posuzovati jako *ius cogens*, a nelze je proto smluvně, dokonce a priori vylučovati; jinak by přece jeho účinek byl naprosto ilusorní.

Jak se dívati na propachtování pozemků veřejnou dražbou? (Což bývá pravidelné u majetků obecních.) Byl vysloven názor, že se na tyto případy úprava nevztahuje. Není mi jasné proč; vždyť jde v podstatě stále jen o smlouvu pachtovní jako v jiných případech, kde jest pachtovní poměr upraven normální smlouvou.

Zajímavé je, že bylo úmyslně, či opomenutím, vynecháno ustanovení o zpoplatňování soudních usnesení při řízení podle onoho nařízení. Jsou tedy rozhodnutí vydaná úplně zadarmo. (Na rozdíl od řízení nájemního podle zákona o ochraně nájemníků, kde se vybírá polovice rozsudečného.)

S ohledem na obsah vydaného vládního nařízení a na dosavadní praxi, docházím k názoru, že by se bylo dosáhlo lepších výsledků, kdyby se prostě za určitých účelných předpokladů připustilo jednostranné, anebo oboustranné zrušení smlouvy.

Ani toto řešení nebylo by bez námitek, ale bylo by alespõň jednodušší a nebyla by taková obava z možných sporů o složité vyúčtování a placení upraveného pachtovního a pak by odpadla další obava, že v roce 1935, kdy nařízení pozbývá účinnosti, bude nařízení to opět prodlouženo, jak se to stalo již pravidelným zjevem u podobných zákonů na ochranu nájemníků.

JUC. JAROSLAV BLECHA:

Vlastníková služebnost.

(Pokračování.)

Vlastníková služebnost je tedy pojmově naprosto přípustná. Vždyť služebnost je přece právo absolutní. Řeknu-li, že mám věcné právo na pozemku, neptám se, komu ten pozemek patří. Služebnost je přece bezprostřední panství nad věcí služebnou, tedy právo, jež se kvalitativně nedotýká vlastníka služebné věci. Vlastník má vůči věcně oprávněnému povinnost pati nebo non facere, tedy totéž, jako kterákoli třetí osoba. Služebná věc, jak se všeobecně uznává, nemusí být ve vlastnictví vůbec, a ježto je tedy naprosto lhostejno, kdo je právě vlastníkem služ. věci, může jím býti i ze služebnosti oprávněný sám. S hlediska vlastníka služebného statku není tedy námitek.

Není jich ovšem ani s hlediska subjektu aktivního. Tvrdí-li se, že vl. sl. nemá smyslu, ježto nemůže vlastníkovi poskytnouti víc než už má, (vlastnictví je poměrně nejširší, přímé právní panství nad věcí), tedy to jednak není pravda, jak jsem již ukázal, neboť jinak by po vlastníkové služebnosti nebyla taková poptávka a nezřizovaly by se obcházením zákona s velkými obtížemi, jednak není v právu nijak řídkým zjevem, že někomu přísluší týž nárok, totéž právo z několika důvodů. To bychom nesměli připustiti vůbec konkurenci právních předpisů ani na výběr (elektivně) daných ani

hromadně (kumulativně) často v praxi se vyskytujících. A což solidární závazky? Když dostanu plnění od jednoho solidárně ručícího dlužníka, dostal jsem je na základě všech solid. obligací, nejen jedné z nich. Vždyť také jedním splněním všechny obligace se zrušují! Proč by tedy pojmově nemohl býti někdo oprávněn na př. chodit přes pozemek ze dvou důvodů zároveň, jako vlastník i jako oprávněný ze služebnosti? Zejména následná vlastníková služebnost je dnešnímu právnímu cítění samozřejmá, odpovídajíc i základním principům knihovního práva, principu vkládání a publicity! Podle prvního z nich žádné právo na pozemku nevznikne a nezanikne jinak než vkladem, nemůže tedy zaniknouti konsolidací, dokud nebude z pozemkové knihy vymazána (§ 526 o. z.).

Ostatně jaký je důvod ustanovení o zániku práv *confusione*? Ten, že zanikl účel oněch práv. To má své oprávnění při poměrech obligačních (dlužník se ztotožní s věřitelem), nelze však říci, že účel pozemkové služeb. zanikl ztotožněním vlastníků pozemku panujícího a služebného. Účel zanikl snad pro společ. vlastníka (může po pozemku chodit jakožto vlastník, nepotřebuje zvláštního věcného oprávnění), ne však sám o sobě: vlastník je dočasný a jeho osobní potřeby se mění, pozemky však zůstanou trvale vedle sebe s týmiž hospodář. potřebami: *Quid aliud sunt jura praediorum quam praedia qualiter se habentia ut bonitas, salubritas, amplitudo* (L 86, de V. S. 50, 16).

Co tedy stojí v cestě pojmovému uznání vl. sl.? Jen věta nemini *res sua servit* (D 8, 2, 26), jež je pouhá *regula iuris*, ne absol. právní norma, jak ukazují četná její porušení v samých *Digestech* (*legatář* musí znovu zříditi služebnost, která zanikla *confusione*, když dědic nastoupil dědictví. (D 8, 1, 18, 1) nebo tato 3 místa: I. 8 § 1 de serv. 8, 1; D 1 27 de S. P. R. 8, 3; D 8, 2, 30, 1, jejichž obsah je: služebnost trvá, když určitá osoba je vlastníkem jednoho a spoluvlastníkem 2. pozemku; nebo I. 31 de S. P. R. 8, 3: přes identitu vlastníků pozemku sloužícího a panujícího trvá služebnost, když mezi oběma pozemky leží cizí. Řím. právo tedy znalo vlastníkovu služebnost následnou, ale ono mělo náběh i k uznání původní vlastníkovy služebnosti. Když si pozemky, jsouce v rukou téhož vlastníka, sloužily, nebylo při zcizování jednoho z nich třeba služeb. formálně zakládati, stačilo, když obě strany souhlasily s jejím trváním. Ostatně, připustí-li se (a to je všeobecné) vlastníková služebnost následná, nemá smyslu brojiti proti původní. Každý by mohl takový zákaz obejíti pomocí zcizení osobě nastrčené, jak se to dělá nyní (zejména v Německu). Nemusí ani zciziti jeden z obou pozemků celý, stačí, když převede na osobu nastrčenou třebaš jeho pouhou tisícinu, zřídí služebnost a dá vlastnictví zpět převésti na sebe, aby se uvaroval riska. Je mnohem rozumnější, když se dovolí, aby si vlastník zřídil služebnost projevem své vůle, a pomocí pozemkových knih uvedl pak ve známost toto opatření zvláštní nové hodnoty na předmětu a z předmětu svého vlastnictví.

Zřízení vlast. služebnosti se neuskutečňuje cestou smluvní, snad jako výjimka z pravidla, že nikdo nemůže uzavírat smlouvu sám se sebou, nýbrž pomocí jednostranného zakládacího aktu, který podléhá všem pravidlům o jednost. ných prohlášeních vůle.

Služebnost dostane pořadí podle doby, kdy byla zapsána do knih. Dokud vlastnictví obou pozemků je v jed-

něch rukou, nemá vlastníkova služebnost valného významu: vlastník vykonává pro sebe vlastnictví, nikoliv služebnost, jejíž existence je jen formální a její materiální právní moc latentní. Existuje v tom rozsahu, jaký jí přisoudil společný vlastník materiálním výkonem. Jen kdyby společný vlastník zřídil později nová věcná práva na obtíženém pozemku (zást. právo, ususfructus), mohou jej oprávnění hypotekární věřitelé nebo poživatelé donutiti, aby respektoval omezení, jež si sám uložil. Jinak je společný vlastník teprve po zcizení obtíženého pozemku povinen, omeziti se na ten rozsah, který si zajistil.

Vlastníkova služebnost se zřizuje vkladem do poz. knihy, k němuž stačí jednostranné prohlášení vlastníkovo. Zaniká jednak úplným zánikem panujícího či sloužícího pozemku, jednak výmazem vkladu, k němuž je ovšem třeba svolení osob, jež mají věcná práva na panujícím pozemku v pořadí za vlastníkovo služebnosti.

To je ideální uspořádání vlastníkovo služebnosti jak je zkonstruoval Huber a jak bylo vtěleno do švýc. zák. a bude, doufejme, i do našeho. Materiál pro tuto konstrukci čerpal jsem výhradně z Gmüra (komentář k švýc. civ. zák.) a Roučka, neboť všechny ostatní prameny jsou zkaleny zřetelem na současný právní stav ve vlasti autorově, který činil uvedení, lépe řečeno vpašování vlastnické služebnosti do pozitivního právního řádu nemalé obtíže.

II.

A.

Tak zejména v Rakousku, kde nejzdařilejší pokus o to učinil insbrucký profesor Dr. Antonín Koban ve Festschriftu 1911.

Koban hájí jistě velmi odvážný názor, že instituce vlast. služ. je vlastně v o. z. o. již obsažena, a opěvává (vždyť je to příspěvek do Festschriftu!) přesný, obezřetný a každému zbytečnému slovu se vyhýbající způsob vyjadřování obč. zák., jenž umožňuje podrobiti zákoníku instituce, na něž sám zákonodárce nebral zřetele, jež si totiž vynutil až pozdější hospodářský vývoj.

Obtíže, jež se Kobanovým vývodům postavily v cestu, byly nemalé:

1. Obč. zák. je ovládnán naukou o titulu a modu acquirendi. § 480 pak uvádí mezi tituly jen smlouvu, posl. pořízení, soudcovský výrok, vydaný při dělení společného pozemku a vydržení. Výpočet je taxativní, a ježto nelze připustiti »výjimku« z pravidla, že nikdo nemůže uzavřít smlouvu sám se sebou, zdá se tím originální vlast. služ. býti nemožná.

2. § 474 praví: Grunddienstbarkeiten setzen zwei Grundbesitzer voraus, deren einem als Verpflichteten das dienstbare; dem anderen als Berechtigten das herrschende Gut gehört. — § 526 pak ustanovuje v 1. větě: Wenn das Eigentum des dienstbaren u. des herrschenden Grundstückes in einer Person vereinigt wird, hört die Dienstbarkeit von selbst auf. — Není tím i následná vlast. služ. pozemková učiněna nemožnou?

3. Nevylučuje vlast. služ. § 472? (Právnem služebnosti je vlastník zavázán, aby ku prospěchu někoho jiného na své věci něco trpěl nebo opomíjel.)

4. §§ 504 a 509 (521), mluvíce o užívání a požívání, užívají obratu »fremde Sache«. Je tím uznání vlast. služ. osobní de lege lata vyloučeno?

Na tuto 4. otázku ovšem Koban musel odpověděti kladně, ježto nelze jíti přes slovní znění zákona a od-

interpretovati zrádné slůvko »fremde«. Lituje toho ovšem, ježto osobní vlast. služ. mohou míti též praktickou cenu. Vlastník by si mohl na př. zříditi služebnost bytu ve vlastním domě pro případ zcizení, zastavení, vnučené správy a hlavně dražby. Mohl by si též zříditi výměnek během doby, kdy je vlastníkem, což má význam hledě k § 330 exek. řádu: Zajistí se tím proti exekuci, neboť v tomto případě by mu jeho právo (na př. bytu), zřízené ve formě výměnku, zůstalo zachováno, a má-li menší cenu než 600 Kč, nesmí dokonce vůbec býti zastaveno. Snad by bylo lze tento nedostatek (přípustnosti vlast. služ.) napravití užitím analogie § 526 2. věty (nový nabyvatel může služebnost vykonávat, nebyla-li vymazána), uznala-li by se totiž vlast. služ. následná, jak činí Kirchstatter a kloní se k tomu i Koban. I to by šlo ovšem jen v příčině věci, zapsaných do veř. knih — u jiných ostatně necítí se toho potřeba. I nepravidelné vlast. služebnosti jsou, s uvedenou výjimkou, samotným obč. zák. vyloučeny.

Pozn. Toto volání po připuštění vlast. služ. osobní není ostatně nic podivuhodného a protimyslného. Švýc. zákoník na př. je zná a mlčky připouští analogickým užitím čl. 733, stejně jako zná i vlastnická pozemková břemena a oprávnění, pokud si toho bude žádati praktická potřeba. A ta často existuje. Příklady viz v Gmürovi!

Vraťme se k rakouskému právu! Podle Kobanova mínění § 474 nevylučuje vlast. služ. Jen pohledme, oč je jeho text mírnější proti znění korespondujícího místa v Codex Theresianus! »Služebnosti se vyskytují jen na cizí půdě, ježto žádná vlastní věc nemůže svému pánu býti služebnou« (11, 27, § 1, 3). Nebo: »Tyto pozemky musí patřiti dvěma pánům, z nichž jeden slouží a druhému se slouží. Proti tomu nikomu neslouží jeho vlastní věc, tudíž i když někdo již drží 2 pozemky, nesmí na jednom z nich ve prospěch druhého zříditi služebnost, pokud drží oba pozemky.« (11, 29, § 4, 17).

Ostatně i v Hortenově osnově, jakož i v Martiniho a v Urentwurfu se ještě při všeobecných poznámkách o služebnostech mluví o cizích věcech, ale tato narážka se neopakuje při zmínce o služebnostech osobních — jsou tedy v tomto směru mírněji stylisovány než sám obč. zák. Revidovaná osnova a obč. zák. sám se však od nich všech podstatně liší tím, že o požadavku cizí věci ve všeob. části kapitoly o služebnostech zcela mlčí. A v poradních protokolech se zavrhuje s jisté strany navrhované znění:

»Při věcných služ. je služebná jedna věc druhé cizí, při osobních určité osobě« a navrhuje se konečně přijatý text § 474: »Jestliže je právo služebn. spojeno s držbou pozemku k jeho prospěšnějšímu a pohodlnějšímu užívání, vzniká sl. pozemková, jinak je sl. osobní.«

Nelze ovšem říci, že by § 474 byl mírnější a vlastníkovo sl. příznivější než Theresiana. Hledme: V § 474 se praví, že poz. služebnosti předpokládají 2 majitele, v Theresianě, že k založení služebnosti je třeba 2 pozemk. majitelů. V obč. zák. není tedy sice vlast. služeb. expressis verbis vyloučena (v Theresianě byla), zato by se interpretací dalo soudit, že obč. zák. vylučuje i vlast. služ. následnou (arg. pozemk. sl. předpokládají), Theresiana, mnohem ostřejší ovšem, že se postavila jen proti originární vlast. služ. Lze tedy argumentovati, že text obč. zák. je ještě nepřátelštější institutu vlast. služ. než byl Codex Theresianus.

Zapomíná se však na § 526 2. větu: »Wird aber in der Folge einer dieser vereinigten Gründe wieder veräussert, ohne dass inzwischen in den öffentlichen Büchern die Dienstbarkeit gelöscht worden, so ist der neue Besitzer des herrschenden Grundes befugt, die Dienstbarkeit auszuüben«, jinými slovy: služebnost nezanikla, pozbyla jen své praktické funkce. Přestala sic být skutečným věcným právem, leží však v pozemkové knize, stala se pouhou sl. papírovou, Buchservitut. Toto ustanovení nemá se vykládati jako důsledek principu důvěry ve veř. knihy, nýbrž jako vyloučení zrušujícího účinku konfuse.

Proč nelze tento účinek zakládati na důvěře ve veř. knihy? Představme si, že vlastník zcizil pozemek služebný a ponechal si panující. (Takový příklad podle § 526 můžeme si dáti, ježto v něm se nerozeznává, zda bylo zcizeno praedium dominans nebo serviens-arg. einer dieser vereinigten Gründe). Nelze přece říci, že služebnost trvá jen formálně vůči oněm osobám, které nabyly později věcného práva na panujícím pozemku v důvěře ve veř. knihy, tedy v nevědomosti o tom, že nastal důvod zániku! Služebnost platí i (a to v první řadě) ve prospěch dřívějšího společného vlastníka, a nelze přece říci, že vlastník, který si nechal praedium dominans, jednal v důvěře ve veř. knihy. Ostatně ani vůči těm 3. osobám by se nedala existence vl. sl. odůvodniti principem důvěry ve veř. knihy. Sr. § 443: S vlastnictvím nemovitosti přejímají se také břemena na věci vázající a zapsaná ve veř. knihách. Kdo do těchto knih nenahlédne, »leidet in allen Fällen für seine Nachlässigkeit« — a sjednocení pozemků je patrné ze srovnání vlastnických listů oněch knihovnických těles. I § 1446 věta 1. (»Práva a závazky, které jsou vtěleny do veř. knih, nezanikají spojením, dokud nebylo docíleno výmazu z veř. knih) s citací §u 526 zřejmě ukazuje, že trvá právo celé, jakožto takové, tedy vůči všem, nejen v poměru k 3. důvěřivým osobám. (Tak argumentuje Rouček v Právniku 1925.)

Nechceme-li prohlásiti, že mezi §§ 474 a 526 je nepřekonatelný rozpor, musíme uznati, že »Buchdienstbarkeit« § 526 2. věty je výjimkou ze zásady § 474 1. věty. Ježto však § 474 1. věta zcela nápadně nerozlišuje mezi vznikem a trváním služebnosti, dlužno citovanou výjimku vztáhnouti i na originární vlastnické služebnosti a argumentovat: co může podle §u 526 trvati, může i nově vzniknouti — a dosáhneme uznání vlast. služeb. původní i následné v obč. zák., ovšem jen jakožto pouhé »Buchservitut«, jež teprve při rozdělení vlastnických poměrů se rozvine v pravidelnou a plně působivou pozemkovou služebnost.

Ad 3. § 472, určující jen obsah subjektivního práva, vzniklého z pravé, skutečné služebnosti, nemluví vůbec o založení služebnosti, a není tedy tím spíše institutu vlastníkovy knihovnické služebnosti na závalu.

Ad 1. Naskytá se však otázka: kde je titul pro zřízení vlastníkovy služebnosti? Naše právo je tak prodchnuto naukou o titulu a modu acquirendi, že se tím celá uvedená theorie zdá býti zvrácena. Z výpočtu §u 480 přichází v úvahu jen smlouva (Vertrag), a nechceme-li kapitulovat, musíme prohlásit, že přes znění zákona stačí u vl. sl. výjimečně jednostranný projev vlastníkův.

A to lze prohlásiti bez obav. Především je dlužno uvážiti, že i pro vlastnictví platí nauka o titulu a modu acq. a též stejné tituly jako pro nabytí služebnosti.

A přesto podle samotného znění knih. zák. [§ 74: Odpis dílce knihov. tělesa a připsání jeho k jinému knih. tělesu nebo zřízení nové vložky pro ně je přípustno jen tehdy, je-li oddělovaný dílec označen přesně (případně i plány a mapami) a mají-li listiny, o něž se návrh opírá, náležitosti předepsané ke vkladu vlastnického práva (závěrečná slova mají význam jen když jde o 2 pozemky téhož vlastníka, protože jinak je ten požadavek samozřejmý)], je možno, aby společný vlastník 2 knihovnických těles podnikl jejich arondaci, jednotlivé části z knihov. tělesa vyloučil a dal připsat jinému, aby je měl připraveny v lepším hospodář. stavu pro případ zcizení. Může též pro odloučené části zříditi nové, na jeho jméno znějící vložky. Základem všech těchto knihovnických akcí je však jednostranné prohlášení vlastníka, a může-li tedy vlastník měniti prostorové hranice mezi 2 svými pozemky, jednomu pozemku něco vzíti a druhému přidati, měniti tedy jejich fyzický stav, proč by nemohl právě tak dobře působiti na jejich stav právní, vzíti (založením vl. sl.) jednomu pozemku něco ze souhrnu práv z vlastnictví nad ním vyplývajících a přivtěliti to pozemku druhému? Proč by nemohl měniti hranice právní, imaginární, smí-li změniti hranice prostorové, reální? V obou případech jde jen o to, že jednostranný volní projev vlastníka je postaven na roveň smlouvě, aby se stal uznaným »titulem«, t. j. základem knihovnických změn. A uzná-li se to v případě jednom, není důvodu popírati to ve druhém.

Ostatně: uznáním vl. sl. jakožto pouhé Buchservitut nevzniká žádné nebezpečí. Její založení nezpůsobí žádné plně účinné věcné právo jen pouhou knihovnickou přípravu k budoucímu *ius in re aliena*, jež až později se rozvine ve skutečně účinné věcné právo. Stojí-li se však tak nezvratně na požadavku titulu, lze argumentovati i takto: K zápisu vl. sl. jakožto Buchservituty stačí sic jednostranné prohlášení vlastníkovy, nikoliv však ke zřízení skutečného věcného práva, pozemek zatěžujícího (to by odporovalo ustanovení §u 480). Kdy však vzniká takové skutečné věcné právo? Až v okamžiku přechodu aspoň jednoho z interesovaných pozemků na nového vlastníka. Tehdy totiž se Buchservitut mění na pravou reálnou servitutu — ale v tom okamžiku už tu existuje titul — smlouva — podle §u 480, neboť ve zcizovacím aktu, o který jde, je titul pro služebnost, jež se právě stává plně účinnou, již implicie obsažen. Smluvní vůle se přece nese i k potvrzení dosavadního knihovnického stavu, který si každý nabyvatel před podepsáním smlouvy zjistí, tedy i k tomu, aby bývalá vl. sl. potrvála i nadále, resp. rozvinula se v plně účinné právo (či povinnost). Možnost tohoto výkladu potvrzuje i princip bezforemnosti pr. jednání a možnost projevu vůle konkludentními činy (§ 863). Je tu jen jedna zajímavost, že totiž *modus acq.* předchází *causu*, což je ovšem přípustné (*traditio brevi manu*).

I když nejde o dobrovolné zcizení *inter vivos*, lze naši konstrukce užítí. Přejde-li jedna z interesovaných nemovitostí do dražby či převádí-li se dědickou posloupností, existuje tu mlčky učiněná a do knih vtělená *o ferta* ke smlouvě o založení služebn., kterou dědic či vydražitel přijme tím, že dědickou přihláškou resp. příklepem převezme pozemek v jeho momentálním knihovnickém stavu. Tím se *causa* stane *perfectní*.

Vlastníkově sl. nestojí tedy podle Kobanova mínění ničeho jiného v cestě než *paroemie nemini res sua servit*,

jež byla v moderních práv. řádech prolomena už přijetím vl. hypotéky, a lze-li tuto uvést v soulad s pojmem vlastnictví, lze totéž tím spíše říci o vl. sl. Vl. hypotéka totiž je skutečným právem na vlastní věci, vl. sl. se jím stane až v okamžiku rozloučení vlastnického poměru, a tehdy právě už není vlastnickova. Ostatně u vl. sl. se nevyskytuje velmi sporná otázka, která stála dlouho v cestě uznání vl. hypotéky, zda totiž může vlastník likvidovat při nucené dražbě svou vlastní pohledávku, t. j. zda si může sraziti z nejvyššího podání částku na něho připadající, i když zást. věřitelé za ním stojící zůstanou neuspokojeni. U vl. sl. se tento spor vůbec nevyskytuje, ježto tato je nerozlučně spojena s dočasným vlastnictvím na pozemku, přecházejíc v akt. i pas. ohledu na vydražitele a měníc se tak v obyčejnou služ. Je tedy uznání tohoto institutu mnohem méně nebezpečné než uzákonění vl. hypot. Vl. sl. způsobí toliko, že za ní stojící věcné oprávnění musí s ní počítati. Takový stav je ovšem patrný z pozemk. knih, takže nelze mluvit o »nebezpečí«.

Podle rakouského práva by bylo lze vl. sl. konstruovati jen takto:

Její zřízením cestou knihovního zápisu se z plného práva vlastnickova, totiž z negativní stránky jeho vlastnictví, (působení Jheringova článku: Passive Wirkungen der Rechte-Dogm. Jahrb. X) oddělí komplex práv, právně sic bezúčinný, připravený však kdykoli sám sebou přeměnit na skutečné ius in re aliena v případě rozloučení vlast. poměru. Je to tedy pouhá knihovní výhra a budování služebnosti. Nelze tudíž mluvit o skutečném právu na vlastní věci — když se stává skutečným právem, přestává býti na vlastní věci.

Pozn. To je ovšem konstrukce, platná pro rak. právo; jen tak — úzce poměrně — lze v mezích platných předpisů institut vl. sl. uznati. De lege fer. se zamýšlí vybudovat vl. sl. jako skutečné právo, a také ve Švýcarsku, jak jsem již pravil, je vl. sl. skutečným a plně účinným právem. Vždyť v mnohých případech to má význam — když pozemek je obtížen usufructem nebo dán do nucené správy, zde by podle rak. práva (ani podle názorů neoptimističtějších) netěšila se vl. sl. žádné ochráně, jsouc pouhou Buchservitut. Její popření v tomto smyslu považuje ovšem K. za »ganz und gar sonderbar«, ježto její zákaz lze obejítí zmíněným zcizením na důvěrníka, což je nejen zdouhavé a drahé, ale jistě ani neposiluje mínění o účelnosti právního řádu. Ostatně vlastníku nemůže býti zabraňováno, aby své statky měl v stavu, který by při rozvázání vlastnictví zajišťoval okamžitě vhodně uspořádané hospodaření. Nemůže se mu brániti, aby neučinil jeden pozemek hodnotnější bez ekvivaletní újmy na hodnotě druhého. De lege ferenda lze ostatně vynechat v zákoně výpočet titulů — nebo se uvedou demonstrativa jak činí naše osnova (viz ad III.).

(Pokračování.)

Snížení notářského tarifu.

V předešlém čísle Českého Práva uveřejněn byl projev notářských komor ohledně snížení notářského tarifu, jež požadují kruhy zemědělské a obchodní.

Jak nespravedlivý jest požadavek, aby tarify notářské u nás byly sníženy, vychází nejlépe najevo ze srovnání sazby notářské platné v Československu se sazbami platnými v jiných státech Evropy.

Ve všech státech Evropy jest sazba notářská mnohem vyšší.

S notářskou sazbou platnou ve Francii nelze dobře srovnání provést, poněvadž tamější sazba jest příliš spe-

cialisovaná na jednotlivá právní jednání a jest různá podle různých krajů (departementů).

Také v Belgii jest sazba ta příliš speciální podle jednotlivých právních jednání, činí však ponejvíce při listinách o právních jednáních do prvních 3.000 fr 0.75%, do dalších 7.000 fr 0.6%, do dalších 15.000 fr 0.5%, do dalších 150.000 fr 0.25%, do dalších 300.000 fr 0.1% a konečně do dalších 500.000 fr 5‰.

V Itálii jest sazba notářská také různá při různých právních jednáních, zpravidla však činí při dvoustranných smlouvách

do 500 L	10 L
do 1000 L	16 L
při vyšších cenách mimo tuto základní sazbu ještě	
do 5.000 L	0.50%
do 10.000 L	0.30%
do 20.000 L	0.25%
do 100.000 L	0.15%
do 500.000 L	0.10%
do 1.000.000 L	0.03%
přes 1.000.000 L	0.01%

bez omezení na maximální hranici.

Pro smlouvy nájemní a prohlášení testamentu jest sazba poloviční.

Pro kvitance, přijetí do úschovy, výmazná prohlášení novace a uznání, snižuje se sazba na třetinu s nejmenší sazbou 10 lir. Mimo to za každý zápis do repertoře 3 L resp. 4 L. Mimo to však za vidimované opisy stanovena jest sazba na šestinu honoráře, za právní jednání s nejmenší sazbou 7.50 L a nevíše 300 L, za snímky na čtvrtinu honoráře s nejmenší základní sazbou 7.50 L a nevíše 500 L, pro ostatní snímky na pětinu.

V žádných těchto státech není zavedeno soudní komisařství, za to jest ale vyžadována forma not. spisu o všech důležitějších právních jednáních a pro plné moci k nim, zejména jednání se o nemovitosti.

V Maďarsku*) podle nejnovější sazby z roku 1926 jest odměna upravena takto:

za jednostranná jednání do 1500 K	1%
do 8.000 K	0.75%
do 40.000 K	0.50%
do 80.000 K	0.35%
do 160.000 K	0.25%
do 1.000.000 K	0.10%
a nad to	0.05%

při dvojstranných právních jednáních činí odměna

do 8.000 K	1%
do 40.000 K	0.75%
do 80.000 K	0.50%
a na dále	0.10%
za protesty jest odměna ½%,	
za legalisaci	12 K
a za každý další podpis	9 K
a mimo to	0.10% odměny.

za projednávání pozůstalostí

do 1.200 K	zdarma
do 2.400 K	2%
do 8.000 K	1½%
do 40.000 K	1%
do 80.000 K	0.75%
do 160.000 K	0.50%
do 1.500.000 K	0.25%
na dále	0.10%

mimo toho za psaní a hotové výlohy a při spletitosti o 50% více. — Sazba maďarská nezná maximálních hranic.

V Jugoslavii jest sazba tato: při dvoustranných jednáních

do 1.500 d	20 d
do 2.500 d	30 d
do 3.500 d	60 d
do 10.000 d	100 d
do 20.000 d	150 d
do 30.000 d	250 d
do 500.000 d	400 d

*) Podle sdělení slovenských kolegů.